Օրակարգ

- Աստուածաշունչի Ծանօթացում
- Ներկայացում՝ Աստուածաշունչ

Նոր Կտակարան

Յիսուս Քրիստոսի

եւ

Սաղմոսներ

Գանատա

2005

Աստուածաշունչը

- # 1 Best Seller
- Ֆիլմերու ներշնչում
  - The Bible, Ten Commandments, Jesus, Jesus of Nazareth, The Robe, The passion of the Christ, The Nativity story, The Chronicles of Narnia etc.
- Գործածութիւն
  - Ամէն Կիրակի կը կարդացուի միլիոնաւոր ժողովուրդներու կողմէ
- Թարգմանութիւն
  - Աւելի քան 750 լեզուներու եւ բարբառներու
- Այլ գիրքերու ներշնչում
- Ամբողջական

Աստուածաշունչը

- 66 Գիրքեր
- 1,500 տարիներու ընթացքին գրուած
- 40 անձերու կողմէ
- 1 ներշնչող
- Հին եւ Նոր Կտակարան
- 11 Երկրորդական Գիրքեր

Աստուածաշունչը

- Հին Կտակարան (39) կամ Հին Ուխտ
  - Պատմական Գիրքեր (17)
  - Բանաստեղծական եւ Դաստիարակչական (5)
  - Մարգարէական (17)

Աստուածաշունչը

- Նոր Կտակարան (27)
  - Աւետարաններ (4)
  - Առաքեալներու Գործեր (1)
  - Պօղոս Առաքեալի Նամակներ (14)
  - Ընդհանրական Նամակներ (7)
  - Մարգարէական (1)

Աստուածաշունչը

- Երկրորդական Գիրքեր (11)
  - Ա., Գ. Եզրասի
  - Յուդիթ
  - Տոբիթ
  - Ա. Բ. Գ. Մակաբայեցիներուն
  - Իմաստութիւն Սողոմոնի
  - Բարուք
  - Սիրաք
  - Աղօթք Մանասէ թագաւորի

Հին Կտակարան

- Պատմական Գիրքեր (17)

Ծննդոց	Դատաւորաց	Ա. Մնացորդաց
Ելից	Հռութ	Բ. Մնացորդաց
Ղեւտացւոց	Ա. Թագաւորաց	Եզրաստ
Թուոց	Բ. Թագաւորաց	Նէեմեայ
Բ. Օրինաց	Գ. Թագաւորաց	Եսթեր
Յեսու	Դ. Թագաւորաց	

Հին Կտակարան

- Բանաստեղծական եւ Դաստիարակչական Գրքեր (5)
  - Յոբ
  - Սաղմոսներ
  - Առակներ
  - Ժողովող
  - Երգ Երգոց

Հին Կտակարան

- Սաղմոսներ «Դաւիթ»ի էջ 875
  - 150 հատ
  - Թուագրումի տարբերութիւն 9(9+10), 22(23), 146+147 (147)
  - Ուղեցոյց Սաղմոսներու Ընթերցանութեան էջ 1186 ուր կը գտնենք մեր տարբեր իրավիճակներուն պատասխանը՝ Սաղմոսներու ընդմէջէն

Հին Կտակարան

- Մարգարէներ (17)

Եսայի	Յովէլ	Ամբակում
Երեմեայ	Ամոս	Սոփոնիա
Ողբք Երեմեայ	Աբդիա	Անգէ
Եզեկիէլ	Յովնան	Զաքարիա
Դանիէլ	Միքա	Մաղաքիա
Ովսէա	Նաւումայ	

Նոր Կտակարան

- Աւետարաններ (4)
  - Մատթէոս
  - Մարկոս
  - Ղուկաս
  - Յովհաննէս
- Առաքեալներու Գործերը (1)

Նոր Կտակարան

- Պօղոս Առաքեալի նամակներ (14)
  - Ուղուած Եկեղեցիներու (10)

Հռոմայեցիներուն	Փիլիպպեցիներուն
Կորնթացիներուն Ա.	Կողոսացիներուն
Կորնթացիներուն Բ.	Թեսաղոնիկեցիներուն Ա.
Գաղատացիներուն	Թեսաղոնիկեցիներուն Բ.
Եփեսացիներուն	Եբրայեցիներուն

Նոր Կտակարան

- Պօղոս Առաքեալի նամակներ (14)
  - Ուղղուած Անձերու (4)
    - Ա. Տիմոթէոս
    - Բ. Տիմոթէոս
    - Տիտոս
    - Փիլիմոն

Նոր Կտակարան

- Ընդհանրական Նամակներ՝ Գրուած հետեւեալներուն կողմէ
  - Յակոբոս Առաքեալ
  - Պետրոս Առաքեալ (2)
  - Յովհաննէս Առաքեալ (3)
  - Յուդա Առաքեալ
- Մարգարէական (1)
  - Յայտնութիւն Յովհաննէսի

Նոր Կտակարան

Նոր Աշխարհաբար Թարգմանութիւն 1993

Աստուածաշունչ

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ

Յիսուս Քրիստոսի

Նոր Աշխարհաբար Թարգմանութիւն

Անթիլիաս

1993, 1996, 2001

Գանատա 2005

Նոր Կտակարան

Նոր Աշխարհաբար Թարգմանութիւն 1993

- 1986-1993
- 3 թարգմանիչ
- Իմաստային հարազատ թարգմանութիւն
- Լեզուի պարզացում
- Դիւրին ընթեռնելիութիւն

Նոր Կտակարան

Նոր Աշխարհաբար Թարգմանութիւն 1993

- Բնագրի Ընտրութիւն
  - Յունարէն սկզբնագիր
  - Գրաբար
  - Ասորերէն, Լատիներէն, Ֆրանսերէն, Անգլերէն, Իտալերէն, արդի Յունարէն
  - Հայերէն հին ու նոր զանազան թարգմանութիւններ

Նոր Կտակարան

Նոր Աշխարհաբար Թարգմանութիւն 1993

Գիտական Օժանդակներ

- Գլխակարգումներ (headings)
- Ծանօթագրութիւն (foot notes)
- Աստուածաշնչական յղումներ (references)
- Բառարան (*) էջ 1127
- Ժամանակագրական տախտակ (timeline) էջ 1161
- Աւետարաններու Համաձայնութեան տախտակ էջ 1167
- Առակներու եւ Հրաշքներու ցանկ էջ 1183, 1184
- 4 Քարտէսներ «Պաղեստին, Երուսաղէմ, Հռոմէական կայսրութիւն, Փոքր Ասիա եւ Յունաստան»
- Ուղեցոյց Սաղմոսներու Ընթերցանութեան 1186

Նոր Կտակարան

- Յունարէնով գրուած 27 գիրքերու հաւաքածոյ
- Բ. Դարու վերջաւորութեան կոչուած են Նոր Կտակարան կամ Նոր Ուխտ
- Նոր Ուխտ՝ Յիսուս Քրիստոսի արիւնով կնքուած Աստուծոյ եւ մարդոց միջեւ՝ մարդոց փրկութեան համար
- Տարբեր ժամանակներ
- Տարբեր ծաւալներ

Նոր Կտակարան
Համատեսական Աւետարաններ

Մատթէոս, Մարկոս, Ղուկաս

- Ղուկաս 75% եւ Մատթէոս 90% ընդհանրապէս կը հետեւին Մարկոսի շարքին
- Մարկոսը գրեթէ ամբողջութեամբ կայ Մատթէոսի կամ Ղուկասի մէջ
- 39 առակներէն 2 հատը կան միայն Մարկոսի մէջ «Աճող սերմը, եւ Մեկնած տիրոջ վերադարձը»
- 37 հրաշքներէն չկայ հրաշք մը որ միայն Մարկոսի մէջ յիշուած ըլլայ

Նոր Կտակարան

Աւետարան ըստ Մատթէոսի

– Հրեայ հարկահաւաք մը (tax collector) որ եղաւ Յիսուսի 12 Առաքեալներէն մէկը
– Հրեայ ընթերցողներուն համար գրած է
– Կը ներկայացնէ Յիսուսը որպէս Մեծ Ուսուցիչը որ կրնայ մեկնաբանել Աստուծոյ Օրէնքը
– Յիսուս՝ Աստուծոյ Օրէնքին հաւատարիմ ծառան է որ կը կատարէ եւ կ՚ամբողջացնէ Աստուծոյ ծրագիրը
– Գրուած՝ 60-ական թուականներուն

Նոր Կտակարան

Աւետարան ըստ Մատթէոսի

- Յիսուս Հին Կտակարանի մարգարէութիւններու մէջի խոստացուած Փրկիչն է
- «Որպէսզի կատարուի ինչ որ ՏԷՐը ըսած էր մարգարէին բերնով» ըսուած է 16 անգամ
- Հոն կը կարդանք
  - Յիսուսի ազգաբանութիւնը Աբրահամէն սկսեալ միայն
  - Յովհաննէս Մկրտիչի առաքելութիւնը
  - Յիսուսի մկրտութիւնը եւ փորձութիւնը
  - Լերան Քարոզը եւ Յիսուսի գործերը Գալիլիոյ մէջ
  - Երուսաղէմ երթը
  - Վերջին Շաբաթը
  - Յարութիւնը

Նոր Կտակարան

Աւետարան ըստ Մարկոսի

- Աւետարաններէն ամենէն կարճը «16 գլուխ»
- Ամենէն առաջ գրուած
- Հեղինակը աշակերտած է Պետրոս Առաքեալի եւ ընկերակցած է Պօղոս Առաքեալի
- Կը սկսի հաստատումով թէ Յիսուս Քրիստոս Աստուծոյ Որդին է
- Յիսուսի պատմութիւնը ներկայացուած է կատարած գործերուն ընդմէջէն, քան թէ իր խօսքերուն եւ ուսուցումներուն
- Գրուած 60 թուականէն առաջ

Նոր Կտակարան

Աւետարան ըստ Մարկոսի

- Իրապաշտ է: Մարկոս չի մոռնար Յիսուսի Աստուածութիւնը, սակայն միւս Աւետարաններէն աւելի կը նկարագրէ: Մեզի արամերէն բառերը կու տայ երբեմն «Տալիտա Կումի, Էլի Էլի լամա Սաբագթանի...»
- Կը սկսի հաստատումով թէ Յիսուս Քրիստոս Աստուծոյ Որդին է
- Ուղղուած է Հռոմայեցիներուն
- Չի՛ խօսիր Յիսուսի ծնունդին մասին
- 39 առակներէն միայն 8 հատը կը յիշէ

Նոր Կտակարան

Աւետարան ըստ Ղուկասի

- Յոյն բժիշկ մը, որ աշակերտած է Պօղոս Առաքեալի
- Կը ներկայացնէ Յիսուսը որպէս ամբողջ մարդկութեան Փրկիչը
- Ամենէն ամբողջական ձեւով կու տայ Յիսուսի կեանքին պատմութիւնը
- Յատուկ կերպով ցոյց կու տայ Աստուծոյ սէրը, մանաւանդ խոնարհ դասու մարդոց հանդէպ
- Յաճախ կոչուած է «մեղաւորին Աւետարանը»
- Ունի լերան քարոզէն բաժիններ
- Կը պարունակէ 39 առակներէն 26-ը
- Գրուած է 59-63 թուականներուն միջեւ, կամ 70-էն ետք

Նոր Կտակարան

Աւետարան ըստ Ղուկասի

Որոշ դրուագներ, միայն այս Աւետարանին մէջ կը գտնենք: Օրինակ`

- Յովհաննէս Մկրտիչի ծնունդին աւետումը
- Յիսուսի ծնունդ հրեշտակներուն երգը «Բարձունքներուն մէջ Աստուծոյ փառք, խաղաղութիւն երկրի վրայ եւ մարդոց միջեւ հաճութիւն»
- Հովիւներուն այցը
- Պատանի Յիսուսը Տաճարին մէջ
- Բարի Սամարացիին առակը
- Անառակ որդիին առակը
- Խաչուած աւազակին դարձը

Նոր Կտակարան

Աւետարան ըստ Յովհաննէսի

– Զկնորս, Յիսուսի 12 Առաքեալներէն մէկը
– Խաչափայտին վրայ Յիսուս Յովհաննէսի խնամքին յանձնեց իր մայրը
– Պետրոսի եւ Յակոբոսի հետ եղած է Յիսուսի հետ բացառիկ պարագաներու «այլակերպութիւն, Գեթսեմանիի պարտէզ»
– Հաւանաբար աշակերտներէն ամենաերիտասարդը
– Վերջին վախճանողը
– Ըստ ոմանց գրուած է 85 թուականէն ետք
– Յատկանշական կերպով տարբեր է միւս Աւետարաններէն
– « Աշխարհի ստեղծագործութենէն առաջ գոյութիւն ունէր Բանը: Բանը Աստուծոյ հետ էր եւ Բանը Աստուած էր:»

Նոր Կտակարան

Աւետարան ըստ Յովհաննէսի

- Ի՛նք կ՚ըսէ. «Այս Աւետարանը գրուեցաւ՝ որպէսզի ընթերցողները հաւատան թէ Յիսուսն է խոստացուած Փրկիչը, Աստուծոյ Որդին, եւ յաւիտենական կեանք ունենան»
- Կը շեշտէ յաւիտենական կեանքի շնորհքը որ մենք պիտի ստանանք Յիսուսի միջոցաւ
- Այս շնորհքին կ՚արժանանան անոնք որոնք կ՚ընդունին Յիսուսը որպէս ճամբայ, ճշմարտութիւն եւ կեանք
- «Ես եմ ճամբան, ճշմարտութիւնը եւ կեանքը: Միայն ինձմով կարելի է Հօրս երթալ:»

Նոր Կտակարան

Աւետարան ըստ Յովհաննէսի

- Ոեւէ առակ չի պարունակէր
- Հոս կը գտնենք բացառիկ նշանակութեամբ դրուագներ իբրեւ աստուածութեան նշաններ
  - Կանայի հարսանիքը
  - Յիսուսի հանդիպումները Նիկոդեմոսի հետ
  - Կը շեշտէ յաւիտենական կեանքի շնորհքը
  - Ղազարոսի յարութիւնը
  - Յիսուսի աղօթքը (աւագ շաբաթ)

Նոր Կտակարան

Աւետարան ըստ Յովհաննէսի

– Ես եմ

- **Կեանքի հացը**: Ան որ ինծի կու գայ բնաւ պիտը չանօթենայ
- **Աշխարհի լոյսը**: Ով որ ինծի կը հետեւի՝ խաւարի մէջ պիտի չքալէ
- **Դուռը**: Ով որ իմձմէ անցնելով ներս մտնէ պիտի փրկուի
- **Բարի հովիւը**: Բարի հովիւը իր կեանքը կու տայ ոչխարներուն համար
- **Յարութիւնը եւ կեանքը**: Ան որ Ինծի կը հաւատայ Թէեւ մեռնի պիտի ապրի
- **Ճամբան, ճշմարտութիւնը եւ կեանքը**: Միայն ինձմով կարելի է Հօրս երթալ
- **Ճշմարիտ որթատունկը** եւ Հայրս մշակն է

Նոր Կտակարան

Առաքեալներուն Գործերը

- Շարունակութիւնն է Ղուկասի Աւետարանին
- Կը պատմէ թէ ինչպէս Քրիստոսի հետեւորդները Սուրբ Հոգիին առաջնորդութեամբ Աւետարանը տարածեցին Երուսաղէմի, Յուդայի, Սամարիայի եւ աշխարհի ամբողջ տարածքին
- Սուրբ Հոգիին ներկայութիւնը ընդգծուած է
- Բ. Բաժնին մէջ կը կեդրոնանայ Պօղոս առաքեալի գործունէութեան վրայ
- Ոմանք կ'ըսեն թէ գրուած է 63-էն առաջ որովհետեւ չի խօսիր Հռոմի հրկիզման (64), Պօղոսի գլխատման (67) եւ Երուսաղէմի տաճարին կործանման (70) մասին
- Կամ ալ 70 էն ետք, որովհետեւ նպատակ ունէր քրիստոնէութեան տարածումը պատմելու

Նոր Կտակարան

Պօղոսի նամակները

- Հետաքրքրութիւն իր հաստատած Եկեղեցիներուն հանդէպ
- Քաջալերանք եւ թելադրութիւններ
- Տիմոթէոսին եւ Տիտոսին գրուած նամակները կը տարբերին: Ասոնց մէջ ցուցմունքներ կու տայ հովուական խնամք տանելու Եկեղեցիին
- Գրուած է 51-67 թուականներուն միջեւ

Նոր Կտակարան

Ընդհանրական նամակներ

- Տարբեր են Պօղոսի գրած նամակներէն որովհետեւ ուղուած են ընդհանուրին
- Յակոբի նամակը գրուած է 50 թուականէն առաջ
- Պետրոսի նամակները գրուած են 67 թուականէն առաջ
- Յովհաննէսի նամակները գրուած են 85 – 95 ի միջեւ
- Յուդայի նամակը գրուած է շուրջ 65 թուականին

Նոր Կտակարան

Յայտնութիւն Յովհաննէսի

– Տարբեր է միւս գիրքերէն, կը բովանդակէ

- Մեծ թիւով տեսիլքներ
- Խորհրդանիշներ (symbols)
- Երկնային եւ երկրային ուժերու միջեւ բաղխումներ
- Աստուածական դատաստանի վերահաս սպառնալիքներ
- Չարին վերջնական ընկճումին աւետիսը
- Գրուած է այնպիսի ժամանակ երբ Քրիստոսի Եկեղեցին եւ Քրիստոնեաներ հալածանքի կ'ենթարկուէին Հռոմէացի իշխանութիւններուն կողմէ
- Գրուած է հաւանաբար 90-ական թուականներուն

Նոր Կտակարան

Մեծագոյն պատուիրանը

«Սիրէ՛ քու Տէր Աստուածդ ամբողջ սրտովդ, ամբողջ հոգիովդ, ամբողջ զօրութեամբդ եւ ամբողջ մտքովդ» եւ «Սիրէ՛ քու ընկերդ քու անձիդ պէս»:

Ղուկաս 10.27

Նոր Կտակարան

Պարտինք՝ ամբողջ սրտով, ամբողջ հոգիով, ամբողջ զօրութեամբ եւ ամբողջ մտքով

- Կարդալ Աստուածաշունչը «Ամէնօրեայ Ճաշու Աւետարան»
- Սերտել Աստուածաշունչը
- Մօտէն ճանչնալ Յիսուսը
- Եւ այս բոլորը ընել աղօթքով

Շնորհակալութիւն

Շնորհակալութիւն

Թորոս Պապիկեան
director@sourphagop.org